

Ваніна Наталія Миколаївна,
*кандидат економічних наук,
доцент науковий співробітник лабораторії
професійної кар'єри Інституту професійної
освіти НАПН України*

КОНСУЛЬТУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Молодь – велика громадська група, що має специфічні соціальні та психологічні риси, наявність яких визначається як віковими особливостями молодих людей, так і тим, що їх духовний світ перебуває у стані становлення і формування.

Відновлення економіки України після перемоги у війні потребуватиме надзвичайно багато зусиль та ресурсів, але разом із тим, ці процеси стануть викликом для молодих підприємців, які є найбільш ініціативною, натхненною частиною суспільства, потреби у яких будуть колосальними, тому готуватися потрібно вже зараз.

Роль молоді у цих умовах економічної та соціальної модернізації держави зростає. Нові проблеми та події штовхають на пошуки принципово нових рішень та критичну переоцінку минулого досвіду, що потребує більш активної та творчої участі. Безпосередньою метою державної молодіжної політики є всебічний розвиток потенціалу молоді, що у свою чергу має сприяти досягненню довгострокових цілей – соціальному, економічному, культурному розвитку країни, забезпечення її міжнародної конкурентоспроможності та зміцненню національної безпеки. Однією з глобальних проблем сучасності є безробіття серед молоді.

Станом на 1 березня 2023 року мали статус безробітного в Україні 150 тис. осіб. За віковою групою 23% зареєстрованих безробітних були у віці до 35 років [3].

Зменшити рівень безробіття серед молоді можливо шляхом їх залучення до підприємницької діяльності. Молоді люди звертаються до підприємництва через відсутність можливостей працевлаштування. У багатьох країнах реалізуються програми у галузі молодіжного підприємництва для заохочення та підтримки молоді у створенні бізнесу. Активне залучення до підприємницької діяльності молоді у повоєнний період сприятиме формуванню нового покоління підприємців.

Змінами до ч. 2 ст. 8 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» пропонується сприяння державою створенню молодіжних бізнес-центрів, інноваційних бізнес-проектів (стартапів), бізнес-інкубаторів для реалізації програми підготовки молоді до підприємницької діяльності, надання інформаційних та консультативних послуг здійснювати шляхом

розробки та реалізації відповідної короткострокової державної програми, яка представляє собою систему заходів підтримки підприємництва молоді, включаючи довгострокове пільгове кредитування, забезпечення виробничими приміщеннями, страхування комерційного ризику тощо [2].

Створення середовища, що сприяє творчому розвитку та надає можливості для молодіжного підприємництва, потребує реалізації багатоаспектних стратегій та участі на всіх рівнях, включаючи урядовий, промисловий, політичний, соціальний та освітній сектори.

Загальні проблеми, з якими стикаються потенційні підприємці, включають труднощі з доступом до капіталу та фінансів, проблеми з маркетингом, доступом до інформації та державної підтримки, а також відсутність упевненості в тому, що вони можуть впоратися із ризиками. Отже, ключовим завданням програм заохочення молоді до підприємницької діяльності має бути організація консультування з молодіжного підприємництва в Бізнес-центрах, що створюються у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Основними функціями Бізнес-центрів є:

- організація консультативної допомоги, щодо процедури відкриття бізнесу та подальшої підтримки;

- консультування з базових питань: Як написати бізнес-план? Чи є бізнес-концепція прибутковою? Чи є особа достатньо компетентною для відкриття бізнесу?

- консультування щодо реєстрації бізнесу;

- консультування щодо отримання дотації на відкриття бізнесу;

- консультування по маркетингу та пошуку ділових партнерів;

- консультування у реалізації нових бізнес-ідей та інновацій та ін.

Передумови ефективної роботи з фінансового консультування молодіжного підприємництва включають сприятливе правове та нормативне середовище для бізнесу; зниження адміністративного тиску.

Для вирішення проблеми фінансової підтримки молоді, як правило, використовуються такі види консультування:

- консультування щодо надання грантів для молодих підприємців;

- консультування щодо надання пільгових кредитів;

- консультування щодо створення та функціонування спеціальних фінансових схем.

Молодіжне підприємництво є невід'ємною частиною соціально-економічної системи країни, забезпечуючи, по-перше, стабільність ринкових відносин, оскільки значна частина населення втягується до системи відносин; по-друге, вони забезпечують необхідну мобільність в умовах ринку, створюють глибоку спеціалізацію та розгалужену кооперацію виробництва, без якою немислима його висока ефективність [1]. Зрештою, це веде до динамічності господарського розвитку та економічного зростання національної економіки.

Розглядаючи перспективи розвитку молодіжного бізнесу в умовах воєнного стану та в повоєнний період, варто акцентувати увагу на створенні регіональних програм підтримки молодіжного бізнесу, діяльність яких спрямована на поліпшення інформаційно-

консультаційного обслуговування, у межах якого повинна надаватися допомога з проблем формування та функціонування молодіжного підприємництва.

Така підтримка може виявлятися в наданні консультацій зі створення та започаткування власної підприємницької діяльності, проведенні різного роду освітніх заходів, метою яких є мотивація безробітних до відкриття власної справи.

Для вирішення поставлених завдань програма створює умови для отримання молодими людьми доступних фінансових коштів - кредитів (позик) на відкриття власної справи. На додаток до фінансової підтримки молодим людям пропонується допомога індивідуальних наставників, консультування під час складання бізнес-планів, консультування з різних питань ведення бізнесу, оподаткування, консультативні юридичні та бухгалтерські послуги, що може дозволити молодим бізнесменам швидше стати на ноги та уникнути типових помилок на старті бізнесу.

Консультування молоді у Бізнес – центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти, проведення бізнес-навчання, гарантована підтримка таланту, організація зустрічей молоді з успішними бізнесменами відіграє особливу роль у зв'язку з тим, що далеко не кожна молода людина від самого початку володіє набором всіх властивостей та якостей, необхідних успішному підприємцю. В результаті, в сукупності всіх консультаційних, навчальних, виховних та інших впливів формується особистість підприємця з певним набором особистісних якостей. Реалізація подібних програм допомагає самореалізуватися та здобути фінансову незалежність молодим людям, розвинути сектор малого бізнесу, створити нові робочі місця, знизити безробіття.

Список використаної літератури

1. Зосименко Т. І. Роль малого підприємництва у соціально-економічному розвитку країни. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. Дніпропетровськ, 2013. № 10.

2. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.

3. Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості. URL:

file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%B0/Downloads/02_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_dsz_2023.pdf

file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%B0/Downloads/02_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_dsz_2023.pdf

file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%B0/Downloads/02_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_dsz_2023.pdf